

Geachte aanwezigen,

Van harte welkom op de Eindejaarsbijeenkomst van het Veteranen Platform.

Veteranen, dames en heren: het gaat goed met het Veteranen Platform! Afgelopen jaar hebben 9 veteranenorganisaties hun weg naar ons gevonden en bestaat het Veteranen Platform nu uit 51 leden en 18 buitengewone leden. Daarmee is het bereik van het Veteranen Platform onder veteranen verder toegenomen en is weer een belangrijke stap gezet om als Veteranen Platform de belangen van alle veteranen te kunnen behartigen. Wij als bestuur zijn daar blij mee en trots op.

Graag wil ik aan de hand van de speerpunten uit ons beleidsplan, “De Trotse Veteraan”, de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar met u doornemen.

Het eerste speerpunt is de Belangenbehartiging van alle veteranen.

Met de totstandkoming van het nieuwe kabinet eind 2017 heeft het ministerie van Defensie weer een staatssecretaris gekregen. Hoewel de staatssecretaris het personeel van Defensie in portefeuille heeft, heeft de Minister besloten zelf met het veteranendossier aan de slag te gaan. Dat waarderen de veteranen en het Veteranen Platform zeer. De Minister is in januari op bezoek geweest hier in Doorn om zich te laten informeren over de veteranengemeenschap.

Ook is zij regelmatig te gast bij allerlei activiteiten van belang voor veteranen zoals de internationale conferentie over veteranenzorg, de veteranenlezing en lokale veteranendagen.

De Vaste Commissie voor Defensie van de Tweede Kamer heeft ook dit jaar het Veteranen Platform betrokken in haar voorbereiding op de behandeling van de Veteranennota van de Tweede kamer met de minister. De commissie bestaat vrijwel geheel uit nieuwe leden en ik zie het als taak van het Veteranen Platform om de nieuwe commissieleden te informeren over wat er zoal speelt binnen de veteranengemeenschap.

In het overleg over de veteranennota heeft de Minister het Nuldelijns Ondersteuning systeem (het ‘NOS’) omarmd en het belang van de coördinerende rol van het Veteranen Platform benadrukt.

Tijdens de vorige Eindejaarsbijeenkomst heeft Mariëtte Wolf u geïnformeerd over het Indië-onderzoek. Ik heb u toen gemeld dat het Veteranen Platform samen met een aantal andere organisaties zitting heeft in de maatschappelijke klankbordgroep die het Indië-onderzoek begeleidt. Het afgelopen jaar heeft vooral in het teken gestaan van het bepalen van de rol en taken van deze klankbordgroep. Welke informatie wordt de klankbordgroep voorgelegd en hoe verhoudt ons advies zich tot de academische vrijheid. Het Veteranen Platform heeft er alle vertrouwen in dat de recent benoemde voorzitter van de klankbordgroep, mevrouw Winnie Sorgdrager, dit in goede banen zal leiden.

Met enige trots kan ik u mededelen dat de Nieuwe regeling reüniefaciliteiten met ingang van het nieuwe jaar van kracht wordt. Met dank aan het Ministerie van Defensie is een groot aantal wensen van het Veteranen Platform daarin verwerkt. Zo kan een deel van de bijdrage die Defensie per rechthebbende voor een reünie toekent worden gebruikt voor de financiering van de kosten van de organiserende organisatie. Ook is er meer vrijheid in de keuze van de locatie waar de activiteit wordt georganiseerd en is in het toekennen van faciliteiten het onderscheid tussen in het weekend of doordeweeks vervallen.

Ander goed nieuws is dat het vfonds ook de komende drie jaar het organiseren van activiteiten voor veteranen in aansluiting op de Regeling Reüniefaciliteiten financieel ondersteunt. Straks zal ik samen met de voorzitter van de Raad van Bestuur van het vfonds, de heer Robert Croll, de intentieverklaring voor de aanvulling op de reüniefaciliteiten van Defensie ondertekenen.

Ik ben er van overtuigd dat beide regelingen samen een gezonde financiële basis vormen om de komende jaren veteranenactiviteiten te blijven organiseren; want het elkaar ontmoeten, het delen van verhalen en ervaringen is van groot belang voor het welbevinden van veteranen. Nogmaals mijn grote dank aan het Ministerie van Defensie en het vfonds hiervoor.

Het tweede speerpunt: “ondersteunen van het vinden, vindbaar zijn, binden en boeien van veteranen door de lidorganisaties” blijft een weerbarstig onderwerp.

Het betrekken van de actief dienende en jonge veteranen bij de veteranengemeenschap staat hoog op de agenda van het Veteranen Platform. In dit kader heeft gisteravond een overleg plaatsgevonden met de Plaatsvervangend Commandant der Strijdkrachten, de plaatsvervangend commandanten van de Operationele Commando's, van de Defensie Materieel Organisatie en het Ondersteuningscommando.

Dit zogeheten ‘Plaatsvervangersoverleg’ staat op initiatief van het Veteranen Platform een keer per jaar in het teken van de veteranen en is gisteren voor de tweede keer gehouden. Afgelopen jaar heeft het VP een commissie ingesteld die samen met vertegenwoordigers van de Operationele Commando’s een aantal aanbevelingen heeft gedaan om veteranenactiviteiten te organiseren waarmee ook actief dienende en jonge veteranen verleid kunnen worden om aan deze activiteiten deel te nemen. Deze aanbevelingen zijn gisteren besproken. In een constructieve sfeer is gisteren verder onder meer gesproken over het Indië-onderzoek, het nieuwe veteranentenu, de noodzakelijke aandacht voor de transitie van actief dienend naar postactief en het idee van een centraal gelegen monumententuin. Tenslotte heeft de Directeur van de Invictus Games, mevrouw Conny Wenting, een presentatie gegeven over de opzet van de Invictus Games 2020 en de rol die zowel actief dienende als postactieve veteranen en hun relaties daarbij kunnen vervullen. Ik heb haar namens de aangesloten organisaties onze steun toegezegd bij de voorbereiding en uitvoering van dit voor de veteranen maar ook voor ons land zeer belangrijke evenement.

In aansluiting op het meer betrekken van de actief dienende veteranen heeft het VP dit jaar gekozen voor een andere opzet van deze eindejaarsbijeenkomst. Op voorstel van onze adviseur André Odenkirchen heeft het bestuur besloten om een panel met jonge veteranen ons te laten vertellen wat hun gevoel en verwachting is bij het “zijn van veteraan” en wat wij als veteranengemeenschap zouden kunnen doen om jonge veteranen meer bij de veteranengemeenschap betrokken te krijgen. Gijs Wanders gaat het panel bevragen en ook u zult door hem worden betrokken bij de interactieve discussie. Ik ben zeer benieuwd wat we te horen krijgen.

Hoewel er geen formeel Veteranentenu is dragen Veteranen bij officiële aangelegenheden nationaal en internationaal van oudsher een blauwe of zwarte blazer met een grijze broek met een wit of blauw overhemd. Jonge veteranen zien deze kleurcombinatie als oubollig en als zodanig draagt het veteranentenu niet bij aan het verleiden van jonge veteranen om deel te nemen aan veteranenactiviteiten en zich in hun kleding als veteraan zichtbaar te onderscheiden.

Om die reden zet het Veteranen Platform zich in om veteranen bij officiële gelegenheden een modern eenkleurig kostuum te laten dragen met specifieke kenmerken voor veteranen. Het voorbeeld daarvan heb ik aan. De koepelorganisatie van veteranen en oudgedienden van de

Militaire Luchtvaart (MILU), heeft afspraken met de Koninklijke Luchtmacht gemaakt over de financiering van het nieuwe kostuum. Het Veteranen Platform hoopt dat de andere Krijgsmachtdelen volgen. Dat neemt niet weg dat veteranenorganisaties hun eigen veteranentenu kunnen blijven bepalen. De blauwe of zwarte blazer met grijze broek en ook de spijkerbroek met T-shirt die veel verenigingen hebben ingevoerd blijven daarmee bestaan en bieden de veteranen een scala aan kledingmogelijkheden die past bij hun identiteit en de gelegenheid.

Het derde speerpunt: coördinatie van een landelijk dekkend en toekomstbestendig Nuldelijnsondersteuningssysteem Veteranen Platform (NOS) heeft in de voorbije jaren in het teken gestaan van het project NOS 2.0. Kern van NOS 2.0 is een regionale opzet en aansturing, en het beter borgen van een goede samenwerking met het Gespecialiseerd Maatschappelijk Werk van de Basis. Samenwerking tussen de nuldelijnsondersteuners en maatschappelijk werkers vind ik essentieel voor het succesvol ondersteunen van veteranen die hulp nodig hebben.

Als een veteraan per week 4 uur contact heeft met een professional zijn er nog 164 uur per week over waarin een nuldelijnshelper iets voor deze veteraan kan betekenen.

Inmiddels is de testfase binnen de startregio Midden en West Brabant afgesloten. Daarbij is met name structuur gegeven aan de samenwerking met gemeentelijke en regionale instellingen op het terrein van maatschappelijke ondersteuning en zorg, en zijn regiospecifieke afstemmingsafspraken gemaakt met het maatschappelijk werk. Om een goede samenwerking tussen Maatschappelijk werk en het NOS verder te borgen is er met de Basis een samenwerkingsprotocol opgesteld.

Vanaf 1 januari 2019 wordt gestart met verdere landelijke uitrol van het NOS . Daarbij is gekozen voor een regio-indeling die overeenkomt met de provinciegrenzen en daarmee de grenzen van de werkgebieden van de Maatschappelijk werkers van de Basis. Inmiddels wordt gewerkt aan een training voor regio coördinatoren.

In het kader van het verhogen van de kwaliteit van de nuldelijnsondersteuners heeft in oktober de selectie en training van de nuldelijnsondersteuners voor de eerste maal plaats gevonden volgens een geheel nieuw concept. Door integrale samenwerking met het Maatschappelijk

werk wordt daarin al de basis gelegd voor een goede samenwerking. Verder wordt er de komende jaren een verkorte aanvullende training NOS 2.0 gegeven aan de zittende nuldelijnshelpers, die tevens gaat gelden als hercertificering. De eis van hercertificering was vanaf de start van het NOS in 2013 opgenomen in de aanwijzingen. Nieuw is dat de eisen nu voldoen aan afspraken die onlangs zijn gemaakt binnen het samenwerkingsverband van nuldelijnsondersteuningsystemen van risicoberoepen o.l.v. de Nederlandse Vereniging voor Psychotrauma.

Met deze maatregelen is een aanzet gemaakt om het NOS nog efficiënter aan te sturen, de inzet inzichtelijker te maken, en het NOS beter benaderbaar te maken voor civiele instellingen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning en zorg. Daarmee is de relatie met de veteranenketenzorg verstevigd.

De Centrale Klachten Commissie NOS heeft – evenals voorgaande jaren – gelukkig niet in actie hoeven komen, hetgeen aangeeft dat de uitvoering van de Nuldelijns ondersteuning tot op heden blijkbaar goed is verlopen.

Ook is dit jaar verder invulling gegeven aan het vierde speerpunt: bestuur VP 3.0. (Transparantie).

De communicatie met onze achterban verloopt meer digitaal via onze website en de cloud.

De Raad van Advies bestaande uit mevr. mr. Ina Adema burgemeester van Lelystad, mevr. drs. Angeliën Eijnsink oud Kamerlid, mr. Fred Teeven oud Kamerlid en generaal b.d. Peter van Uhm heeft afgelopen jaar één keer samen met het bestuur VP overlegd. Van hun adviezen is dankbaar gebruik gemaakt. In januari is weer een overleg gepland.

Tot zover mijn terugblik op het afgelopen jaar aan de hand van de speerpunten van het beleidsplan.

Ik wil graag afronden met een korte vooruitblik naar komend jaar.

2019 staat in het teken van de verdere invulling van de speerpunten van het beleidsplan. Een paar zaken haal ik hier aan.

Het Veteranen Platform bestaat volgend jaar 30 jaar. Deze mijlpaal wil het VP benadrukken door het organiseren van een symposium op 9 mei. Onderwerp van het symposium is het

eerder aangekondigde wetenschappelijke overzichtswerk over Veteranen, dat wordt uitgegeven als onderdeel van de Kluwer-boekenreeks. Samen met Co-auteur Rein Bijkerk heb ik hoofdstuk 10 “Veteranenorganisaties en belangenbehartiging” geschreven. Het symposium sluiten we af met een diner de corps.

Ik verzoek u om deze datum alvast te reserveren in uw agenda.

Volgend jaar hopen we een veteraneninformatiepunt in het Nationaal Militair Museum operationeel te hebben. Daarover zijn afspraken gemaakt met het Veteraneninstituut die het project ondersteunt.

Momenteel wordt een vrijwilligerspool opgericht. Dus als een van u daarin interesse heeft kunt u zich daarvoor aanmelden.

2019 is tevens een belangrijk jaar vanwege de start van het project van Defensie dat leidt tot een nieuwe Governance van de uitvoering van het veteranenbeleid in 2021. Het Veteranen Platform vertegenwoordigt de veteranen in de projectorganisatie.

Als laatste wil ik noemen het ontwikkelen van een korte film die een aantrekkelijk en juist beeld geeft van het Veteranen Platform en de veteranengemeenschap. Om daarmee zowel oudere als jongere veteranen enthousiast te maken zich te willen aansluiten bij die gemeenschap en lid te worden van één van de vele aangesloten organisaties.

De film wordt gefinancierd door het vfonds, de ontwikkeling van de film is gestart en de film wordt zoals het er nu naar uitziet in het eerste kwartaal van volgend jaar opgeleverd.

Tot zover mijn vooruitblik met als laatste opmerking dat de volgende eindejaarsbijeenkomst is gepland op vrijdag 13 december 2019, save the date alvast.

Rest mij diegenen te bedanken die het mogelijk hebben gemaakt wat het Veteranen Platform het afgelopen jaar heeft kunnen doen voor de veteranengemeenschap. Speciale dank gaat uit naar het Ministerie van defensie en het vfonds voor de financiering van de veteranenactiviteiten. Verder dank ik Defensie, het vfonds, het Veteraneninstituut, Het Nationaal Comité Veteranendag, het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen, de Raad voor civiel-militaire Zorg en Onderzoek, de Basis en de collega-organisaties hier in het gebouw

voor de bijzonder prettige samenwerking. En last but not least dank aan de lidorganisaties voor het vertrouwen dat het bestuur heeft gekregen.

Tot slot wens ik u allen vanaf deze plaats fijne feestdagen en een voorspoedig 2019 in goede gezondheid.

Ik dank u voor uw aandacht